

Evangélikus Kántorlevél

— Szerkeszti: Finta Gergely —

Osztrák évforduló hazai tanulságokkal

Az osztrák evangélikus egyházzeneszek lapja, a *Praxis der Kirchenmusik* legutóbbi száma (2006/3) hosszan foglalkozik a VEKÖ —Verband für Evangelische Kirchenmusik in Österreich (az Ausztriai Evangélikus Egyházzenei Szövetség)— megalapításának hatvanadik évfordulójával. A cikk részletesen elemzi a szövetség megalakulásának körülményeit, előzményeit és létrejöttét. A cikk írója a szövetség jelenlegi elnöke, Werner Horn professzor, aki sokszor járt Magyarországon, többünket ismer, és rálátása van hazai nehézségeinkre.

Írásában felsorolja azokat a személyeket, akik szorgalmazták, és azokat az eseményeket, amelyek sürgették az egyházzeneszek szövetségének megalakulását. Nem könnyű időben —1935-ben— vetődött fel a szervezet létrehozásának gondolata, de végleges alakot csak 1946-ban nyert a szövetség. A szervezet nemcsak az egyházzeneszeket fogja egybe, hanem mindazokat, akik szeretik az egyházzenét és hajlandók áldozatot vállalni érte.

Az évforduló alkalmat ad a számvetésre: mi az, amit megvalósítottak, illetve mi az, amit mindeddig nem tudtak elérni a célokból. Werner Horn itt említi az 1950-ben megfogalmazott követelményeket, melyek az alábbi gondolatokban foglalhatók össze.

Az evangélikus egyházzene alapja a Szentírás, valamint az egyházzenéről vallott evangélikus felfogás, amely szerint az egyházzene Isten tetteinek hirdetője és igéjének szolgálóleánya. Nem az istentisztelet „megszépítése” a feladata, hanem lényeges alkotóeleme az istentiszteletnek. Erre kötelez a hagyomány is, amelyet az egyház az elmúlt századokban nekünk örökül hagyott. Ezt a magas fokú művészetet az egyházban kell művelni, és nem szabad hagyni, hogy csak világi zenészek foglalkozzanak vele. Erre a feladatra az egyháznak áldoznia kell, és rendelkezésre kell bocsátania az ehhez szükséges anyagiakat. Nem szabad, hogy egyéni ízlés, jóindulat és érdeklődés függvénye legyen az egyházzene. Nem szabad, hogy az egyház gondolkodásának peremére kerüljön. — A cikk szomorúan állapítja meg, hogy az egyháznak a fentiek teljesítése terén még ma is van tartozása.

A VEKÖ tevékenysége elsősorban továbbképző tanfolyamokra, kórushectekre, kórushétvégekre összpontosul. További feladatuknak tekintik, hogy kölcsönkottatárral és könyvtárral álljanak a kórusok és egyházzeneszek rendelkezésére. E célból műlistákat közölnek. A szervezet tagjain keresztül vállalja, hogy a jelentősebb események a tömegtájékoztatásban nyilvánosságot kapjanak.

A *Praxis der Kirchenmusik* folyóirat évente négyszer jelenik meg. Időszerű cikkeket, tanulmányokat közöl. A legutóbbi számban „Karl Barth és Mozart” témában olvashatunk érdekes gondolatokat. Megemlékezik a lap személyek évfordulóiról, beszámolókat közöl egyházzenei eseményekről, tanfolyamokról, és felhívja a figyelmet a gyülekezetek által rendezett alkalmakra. Egyes olvasói levelek közlése tovább színesíti tartalmát.

Mi a tanulság a számunkra?

Úgy gondolom, van mit tanulnunk. Vannak kapcsolataink külföldi egyházzenei szervezetekkel, de ezeket a kapcsolatokat egyre nehezebb életben tartani. Egyházzenei szervezetek külföldi ismeretségei sincsenek közhaszonra. Külföldi testvéregyházaktól nemcsak anyagi támogatást lehet várnunk. Az egyre inkább elapad. Tanulni viszont lehetne tőlük. Természetesen a gazdag német és finn egyházzenei élet példa, de nagysága miatt nekünk minta nem lehet. Az osztrák egyház az, amely hozzánk hasonló nagyságú. Számai a mieinkhez hasonlóak. Híveinek száma hozzávetőlegesen 350 000, a gyülekezeteké 240. Van magasszintű egyházzenei oktatásuk és kántorképzésük Bécsben, Linzben és Salzburgban, akárcsak nekünk az egyházzenei tanszéken a Zeneművészeti Egyetemen. Még valamiben előnyben is vagyunk: van egyházzenei tanszékünk a Hittudományi Egyetemünkön is. (Az osztrákok a lelkészképzésükben legtöbbször az egyházzenei oktatást hiányolják.)

Ha valakiktől tanulhatunk, úgy gondolom, az osztrák evangélikusoktól a legtöbbet. Néhány évvel ezelőtt kántoraink még részt vehettek továbbképző tanfolyamaikon. Fel kellene vennünk újra velük a kapcsolatot, ők készek fogadásunkra.

És még valamit tanulhatunk tőlük. A minap számoltam össze, hány evangélikus egyetemi végzettségű egyházzenei vezetőnk és orgonistánk van. Harmincnál több! Tudunk egymásról? Kivel mi van? Ki mivel foglalkozik? Nem volna könnyebb, ha együtt próbálnánk meg tenni valamit? Sok mindent elértünk, de szétszórtságunkban erőink kevésnek bizonyulnak. Bizonyára együtt, az osztrákokhoz hasonló *szövetségben*, egymásról többet tudva, egymást tanítva és biztatva, pártolóktól támogatva többre juthatnánk.

„... a hármas kötél nem hamar szakad el.” Préd 4,12.

Trajtler Gábor